

Kristýna Regnerová, Životopis Zdenky Hlávkové (1843-1902), DP, FF JU 2018, 92 s. + přílohy.

Posudek oponenta diplomové práce

Přítomná diplomová práce navazuje na bakalářskou práci, jež pojednávala o životě manželů Hlávkových na zámku Lužany. Nyní autorka předkládá kompletní životopis manželky Josefa Hlávka, v němž mapuje i její původní rodinu, její sociální původ, bydliště, osudy příbuzných.

Práce nejprve nastiňuje na základě sekundární literatury situaci ženy v 19. století, přičemž se jednostranně soustředí na otázku vzdělání. Jde totiž zejména o ženy z měšťanských vrstev. Teprve poté začíná líčení života Zdenky Hlávkové, nejprve však skrz osudy její rodiny, takže zde nejprve zevrubně líčí život jejího otce právníka Matěje Havelky a jeho kariéru. Specifikem autorčina výkladu při tom je, že v každém oddílu práce nejprve shrnuje dostupné archivní prameny a jejich uložení. Až v kapitole „Dětství, mládí“ autorka přistupuje k líčení života sester Havelkových a znovu i narození a život v Nymburce. Pasáž o Americkém klubu dam (s. 39-41) je oproti bakalářské práci rozšířena o autorčinu domněnku, že klub „americký“ v názvu se nevztahoval na USA, ale že šlo o označení o moderní věci obecně. To se domnívám nebude úplně výstižné, jelikož americký vzor byl v české pedagogice a politickém životě této doby živě diskutován a přijímán jako alternativní kulturní vzor vůči německo-rakouské „duchovní“ kultuře. Řada lidí – včetně poslance Františka Soukupa či Vojty Beneše – USA navštívila již před válkou a snažila se pak tamější pragmatismus a empirický přístup ke vzdělání uplatnit u nás. Význam USA pro budování samostatné české kultury by se neměl podceňovat.

Ve stěžejních kapitolách o pozdním sňatku a životě v manželství s Hlávkou autorka znovu opakuje pasáže o finančním stavu Havelkovic rodiny a líčí život Hlávkovy první ženy, aby se pak věnovala jejich manželskému životu, životě na zámku a mecenášství. Autorka zdůrazňuje, že Zdenka nebyla mecenáškou vůbec, byla jen manželkou mecenáše. Stěžejní část je věnována okruhu umělců, kteří navštěvovali zámek Lužany a o hospodaření na zámku. Tyto pasáže jsou oproti bakalářské práci někdy prohloubeny, např. v líčení pěstování vína (s. 72) autorka přidává informace o studiu na chemicko-technologické stanici v Klosterneuburgu a o snahách se odborně vzdělávat. Z bakalářské práce je převzatá pasáž o cestě do Francie v roce 1900, kam jela za světovou výstavou. Zde však autorka nepřidala nic o kontextu dění ve Francii, kde tehdy vrcholily boje proti církvi a za nastolení laického státu. Zhruba ve stejné době se ve Francii nacházel mladý Edvard Beneš, jehož reportáže dokazují, že česká veřejnost se o toto dění zajímala.

V závěrečné kapitole se autorka zabývá smrtí Zdenky Hlávkové, přičemž se retrospektivně vrací do roku 1897, kdy Zdenka pod vlivem choroby již očekávala svůj konec. Její snaha připravit se na smrt tvoří hlavní náplň kapitoly.

Práce je napsána čtivě, korektně. Výklad vyváženě pracuje s údaji ze sekundární literatury i vlastního výzkumu. U biografie známé osobnosti zajisté nelze stavět jen na svých objevech, je třeba mít nastudovanou sekundární literaturu. Autorka prokazuje dobrou znalost problematiky. Nešťastná je však kompozice práce jako sledu biografii. Vzhledem k tomu, že jde o jedince ze stejné rodiny se tu totiž řada údajů monotónně opakuje. I Zdenka se v této práci narodí několikrát za sebou, opakují se i údaje o životě v Nymburku, nebo o špatné ekonomické situaci rodiny. Šíře probádaných pramenů je však obdivuhodná, autorka prokázala schopnost samostatné badatelské práce.

Konstatuji, že práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci a navrhuji hodnotit ji stupněm
výborně.

V Praze 31. 5. 2018

doc. PhDr. et Dr. phil. Ivo Cerman, Ph.D.